

محمد حیدر اختر

سخی احمد خاتم هم از میان ما رفت

بازهم در عالم غربت از مرگ یک هنرمند خوب و سابقه دار رادیو تلویزیون افغانستان اطلاع یافتیم که، در ایالات متحده امریکا مهاجر شده بود و چندین سال را در دیار غربت به سربرد تا اینکه یک سال قبل خانمش در اثر مریضی سرطان وفات یافت و جنازه اش را به کابل برد. زمانی که بازهم بوی وطن به مشامش رسید قدرت بازگشت به امریکا برایش ناممکن شد و در دیار خودش در کابل ماند و در خانه اش که واقع سرای غزنی بود زنده گی می کرد ولی تنها زیرا خانمش به دیار ابدیت پیوسته بود و اولاد هایش در امریکا به زنده گی خود مشغول بودند. این هنرمند مردمی سخی احمد خاتم می باشد، که یکی از سابقه ترین هنرمندان افغانستان بود و سال ها علاقمندان موسیقی از آواز دلنشین این هنرمند از طریق رادیو افغانستان و مجالس هنری مستفید می شدند

سخی احمد خاتم در سال 1311 خورشیدی در گذرکتاب فروشی شهرزیبای کابل، در یک خانواده هنردوست زاد شد. از پنج ساله گی به موسیقی علاقه پیدانموده و به نواختن آرمونیه آغاز کرد مشوق اصلی خاتم، خانواده و به خصوص مامایش خلیفه حبیب خیاط بود. چون اعضای خانواده خاتم علاقه مند موسیقی بودند، هنرمندان زیاد به خانه شان در رفت و آمد بودند. در جمله هنرمندان استاد برکت علی خان مدتی که در کابل بود در منزل ایشان مهمان گونه بود و باش داشت، و خاتم و برادر بزرگترش عزیز احمد پنهان توانستند از این

فرصت استفاده کرده اساسات موسیقی را نزد استاد برکت علی خان آموختند. سخی احمد خاتم، بعدها مدتی هم نزد استاد نبی گل و استاد محمود درس موسیقی را فرا گرفت. در سال از 1340 خورشیدی افتخار شاگردی استاد سراهنگ را کسب نمود و به رسم خراباتیان نزد استاد محمد حسین سراهنگ سرتاج موسیقی افغانستان گُر ماند. هر زمانی که وقت برایش میسر می شد، نزد استاد سراهنگ رفته درس موسیقی می گرفت و در خانه به تمرین و ریاض می پرداخت.

سخی احمد خاتم از لیسه حبیبیه کا بل فارغ شده در پهلوی درس کورس انگلیسی رانیز تعقیب می کرد وهمچنان جوان سپورت مین و فتنال باز خوب بود

خاتم اکثراً غزل می خواند و غزل های ناب را از دیوان شعرا انتخاب می کرد و به آواز گرایش در لابلای موسیقی تقدیم هندیستان می کرد. به خصوص در نعت خوانی پیرو طریقه چشتیه بود . طریقه چشتیه که رهبران حضرت خواجه معین الدین چشتی میباشد، مزار ایشان در منطقه راجستان هندوستان است . این طریقه درسالیان درازی بدین سو درافغانستان رایج بوده و درخانقاهای متعددی در اطراف واکناف کشور وجود داشته و دارد .

سخی احمد خاتم که ازجمله نعت خوان های خانقایی بود، همیشه شب های جمعه در خانقا ها رفته درجمله دیگر هنرمندان وآواز خوانان ، برای پیروان طریقه چشتیه مجرای می داد .

خاتم آهنگ های بی شماری در آرشیف رادیو افغانستان دارد. ولی در تلویزیون افغانستان چند آهنگ محدود از او موجود است. او نتوانست آهنگ های پیشتر را بیشتر لبسنگ نماید. زیرا زمانی که تلویزیون افغانستان به نشرات آغاز کرد برابر بود با کودتای ننگین هفت ثور و دولتمداران آن زمان چندان علاقه به آهنگ های صوفیانه و مذهبی نداشتند وبیشتر آهنگ های به اصطلاح انقلابی را اجازه ثبت و نشر می دادند .

خاتم برعلاوه که یک هنرمند خوب کارمند دولت نیزبود به زبان انگلیسی تسلط داشت وسال ها به حیث ترجمان انگلیسی در موسسات دولتی مانند ریاست هوایی ملکی ، شرکت امریکایی ها درکابل ، دفتر ملل متحد کار می کرد. آخرین کارش را که به یاد دارم منحیث ترجمان انگلیسی درشرکت سرویس " ملی بس " ایفای وظیفه می نمود . درسال های 1360 و1361 خورشیدی یکی دوبار دردفترش باهم دیدیم .

سخی احمد خاتم انسان آرام ، خوش برخورد و شوخ طبع وصوفی مشرب بود . بعدازآن که به زیارت بیت الله شریف مشرف شد، به صورت سال تمام روزه می گرفت به جز روز های که گرفتن روزه ممنوع بود مانند روز های عید و غیره.

بالاخرقسمت چنین رفته بود که در دیار خودش درشهرکابل، جهان فانی را وداع بگوید و جنازه اش محترمانه توسط اعضای خانواده و علاقمندان آوازش در هدیره آبایی شان به خاک سپرده شد.

وفات این هنرمند مردمی را به خانواده محترم خاتم ، علاقمندان موسیقی و همه هنرمندان افغانستان تسلیت می گویم و از بارگاه ایزد متعال برای مرحومی اجر اخروی و برای خانواده شان صبر جمیل می خواهم . خداوند بیامرزدش .